

Bouwkundig erfgoed in Merksem

Merksem

Merksem is een district met een bewogen geschiedenis. Dat verhaal kan u vandaag nog steeds aflezen in het bouwkundig erfgoed. Om ervoor te zorgen dat de vele gebouwen met erfgoedwaarde zo veel mogelijk intact blijven, worden ze geïnventariseerd. In 1992 werd dat voor de eerste keer gedaan. De nadruk lag toen vooral op bekende historische gebouwen zoals kerken, kasteeldomeinen en hoeves, aangevuld met de vooruitstrevende modernistische architectuur.

Nu werd de woningbouw uit de twintigste eeuw onder de loep genomen. We nemen u in deze mini-expo graag mee door het prachtige erfgoed dat het uitzicht van Merksem mee bepaalt.

Woningbouw uit de 20ste eeuw

Van een landelijk dorp veranderde Merksem in de eerste helft van de 20ste eeuw in een geïndustrialiseerd stadsdeel, gericht op de haven. Het zal dan ook niet verbazen dat de typerende architectuur uit die periode geïnterpreteerd werd in 2017. Daarnaast werd ook de naoorlogse architectuur, met klinkende architectennamen als Hubert Semal, verder uitgebreid.

Merksem heeft een mooie verscheidenheid aan fraaie burgerhuizen met verzorgde gevels in art nouveau of art deco, in neotraditionele of cottigestijl, als ook kenmerkende en minder opvallende dorps- en arbeiderswoningen tot zelfs historische brievenbussen.

Inventaris van bouwkundig erfgoed

Waarom inventariseren?

Het district wil zijn erfgoed vrijwaren en vooral ook de geschiedenis ervan doorvertellen aan de komende generaties. Daarom legt het een inventaris aan van gebouwen die bepalend zijn voor de eigenheid en de geschiedenis van het district.

Deze inventarisatie is een initiatief van de stad Antwerpen en het district, onder coördinatie van het Agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid. De inventarisatie op het terrein werd uitgevoerd door zelfstandige bouwhistorici die in 2017 en 2018 een 100-tal gebouwen onderzochten.

Inventariseren, wat betekent dat?

Een inventaris omvat de beschrijving van de uiterlijke kenmerken van een pand en archiefonderzoek naar de bouwgeschiedenis ervan. Op die manier leggen we het beeld van het erfgoed vast en kan iedereen dat raadplegen.

De inventaris voor bouwkundig erfgoed is officieel vastgesteld in het ministerieel besluit van 14 maart 2019. Alle informatie is te lezen op de website:

inventaris.onroerenderfgoed.be

Wonen in een inventarispand

Inventaris of bescherming

Er is een verschil tussen een geïnventariseerde woning en een beschermde of ‘geklasseerde’ woning. Staat de woning op de vastgestelde inventaris, dan zijn er juridische gevolgen. Deze zijn echter minder uitgebreid dan bij een beschermde of geklasseerde woning.

Werken uitvoeren

Wil u werken uitvoeren aan een inventarispand? Neem dan steeds contact op met de stedelijke dienst monumentenzorg.

- **Renovatie of verbouwing**

Voor werken aan de voorgevel, zoals de gevelkleur wijzigen of het schrijnwerk vernieuwen, hebt u een omgevingsvergunning nodig. Bij iedere omgevingsvergunning neemt de stad de erfgoedwaarden van de woning en het interieur mee in afweging.

- **Energieprestatie en binnenklimaat**

Bij werken aan inventarispanden kan u een afwijking vragen van de normen voor de energieprestatie en het binnenklimaat als dat nodig is om de erfgoedwaarde van het pand in stand te houden. Zo is het bijvoorbeeld niet verplicht om verluchttingsroosters te plaatsen in het schrijnwerk van de voorgevel.

Wonen in een inventarispand

Erfgoedlening voor werken aan een inventarispand

Voor de renovatie, restauratie of herbestemming van uw inventarispand, kan u een erfgoedlening aanvragen waarvoor momenteel een interestvoet geldt van 1%.

- Voor particuliere eigenaars is er het consumentenkrediet.
- Voor ondernemers of openbare besturen is er het investeringskrediet.

De lening bedraagt minimum 25.000 euro en maximum 250.000 euro. U brengt daarbij zelf minimum 20% van de totale kosten in.

www.onroenderfgoed.be/erfgoedlening

Informatieplicht bij de eigendomsoverdracht

Bent u eigenaar van een pand dat is opgenomen in een vastgestelde inventaris en wil u het verkopen of verhuren voor meer dan 9 jaar?

Of wil u het pand inbrengen in een vennootschap, een erfpacht- of opstalrecht overdragen of de eigendom op een andere manier overdragen?

Dan moet u of de notaris in de aktes of overeenkomst vermelden dat het om een inventarispand gaat en wat de juridische gevolgen daarvan zijn.

Contact

Stadsontwikkeling - monumentenzorg
monumentenzorg@antwerpen.be

www.antwerpenmorgen.be/bouwkundigverledenmerksem